

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/140/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5414201456
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5414201456.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu Mgr. Miroslava Šeptáka, sudcov JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Yvetty Dzugasovej, v právnej veci žalobkyne: F. V., nar. XX.X.XXXX, bytom F. K., A. č. XXXX/X, zastúpená spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, Košice, IČO: 47 234 466, proti odporcovi: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 2.157,66 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 5C/41/2014-116 zo dňa 10. decembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 5C/41/2014-116 zo dňa 10. decembra 2014 v I. vete výroku, v ktorej súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.985,86 Eur s 8,25% úrokom z omeškania ročne od 29.03.2014 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v III. vete výroku o náhrade trov konania, potvrdzuje.

Vo zvyšnej časti (veta II. výroku rozsudku), v ktorej súd vo zvyšnej časti konanie zastavil, zostáva rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 5C/41/2014-116 zo dňa 10. decembra 2014 nedotknutý.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 99,68 Eur, na účet spoločnosti Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, Košice, IČO: 47 234 466, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.985,86 Eur s 8,25% úrokom z omeškania ročne od 29.03.2014 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (veta I. výroku rozsudku). Vo zvyšnej časti konanie zastavil (veta II. výroku rozsudku). Zároveň týmto rozsudkom priznal žalobkyni náhradu pomernej časti trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 448,06 Eur (veta III. výroku rozsudku).

V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzavreli účastníci dňa 01.06.2006. Zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy v § 4 ods. 2 písm. g) uvádzal, že zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä ročnú percentuálnu mieru nákladov, ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V zmluve uzavretej medzi účastníkmi údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov absentoval, následkom čoho je daný úver bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyňa zaplatila žalovanému viac ako mala, a to o 1.985,86 Eur, ktorú sumu posúdil okresný súd ako bezdôvodné obohatenie podľa § 451 Občianskeho zákonníka a ktorú je povinný žalovaný vydať spolu s úrokmi z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. K vznesenej námietke premlčania okresný súd uviedol, že táto nebola dôvodná, pretože návrh na začatie konania bol podaný v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe, pričom tu bola zároveň rešpektovaná

10-ročná objektívna na uplatnenie práva (išlo o bezdôvodné obohatenie získané úmyselne). Konanie bolo čiastočne zastavené z dôvodu späťvzatia žaloby.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania postupoval okresný súd podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“)

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Uviedol, že okresný súd pri posúdení vznesenej námietky premlčania nepostupoval správne. Pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to kratšia subjektívna a dlhšia objektívna. Ich začiatok je upravený odlišne. Tieto dve premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa končí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Žalobkyňa hodnoverne nepreukázala, kedy sa dozvedela o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu. Tvrdenia žalobkyne považoval za účelové a ničím nepodložené. Rovnako žalobkyňa nepreukázala, že bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne, k čomu poukázal na rozhodnutia Okresného súdu Lučenec a Okresného súdu Žiar nad Hronom. Požadovaný nárok sa stal sčasti premlčaný v subjektívnej a aj v objektívnej premlčacej lehote, a to dňa 05.05.2012. Stály rozhodcovský súd posúdil zmluvu o úvere ako platný právny úkon, ktorá skutočnosť vytvára prekážku veci rozhodnutej. Plnenie, ktoré žalobca uhradil na základe právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku nemožno považovať za bezdôvodného obohatenie. Napokon odvolateľ zdôraznil, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa kritériá vymedzené v § 157 ods. 2 O.s.p.

Žalobca vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že v posudzovanej veci treba hodnotiť konanie žalovaného, ktorý získal bezdôvodné obohatenie na úkor žalobkyne ako úmyselné. Predmetná zmluva bola uzavretá medzi účastníkmi po piatich rokoch podnikania žalovaného, keď po celý čas platila zákonná nevyvrátiteľná fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v prípade absencie RPMN. To, že dlhodobé ignorovania zákonnej povinnosti uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov je nevyhnutné hodnotiť ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu bolo potvrdené rôznymi súdnymi rozhodnutiami. Výška odplaty za poskytnutý úver vo výške 95,42 Eur je v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný nijakým spôsobom vo svojom odvolaní nepreukázal, že od momentu, keď sa žalobca dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil, do momentu podania jeho návrhu na začatie konania v predmetnej veci márne uplynula 2-ročná subjektívna lehota. Pokiaľ ide o začiatok subjektívnej premlčacej lehoty, žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela až od svojho právneho zástupcu v deň udelenia plnomocenstva právneho zástupcovi. Daným momentom došlo ku začatiu plynutia subjektívnej premlčacej doby. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná (preukázaná), a nie len predpokladaná vedomosť. Skutočná vedomosť je taká, kedy sa navrhovateľ dozvedel také skutočnosti, ktoré mu umožnia uplatniť právo žalobou na súde. Na podporu uvedeného názoru poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, Najvyššieho súdu SR i Ústavného súdu SR.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1, 2 písm. b) O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok vo výroku o čiastočnom vyhovení žalobe a v závislom výroku o trovách konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil. V nenapadnutom výroku ostal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o vyhovujúcu časť rozhodnutia. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na doplnenie považuje krajský súd za potrebné zdôrazniť, že právny vzťah účastníkov konania bolo nutné posúdiť podľa ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 30.06.2006. Uvedená právna úprava definuje spotrebiteľský úver ako dočasné poskytnutie peňažných

prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme (§ 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch) a zmluvu o spotrebiteľskom úvere ako zmluvu, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom (§ 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch). Podľa § 3 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. V zmysle ust. § 3 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Právna regulácia zákona o spotrebiteľských úveroch je špeciálnou úpravou zmluvy o úvere definovanej v Obchodnom zákonníku vytvorená predovšetkým s ohľadom na špecifiká týkajúce sa ochrany spotrebiteľa.

Zmluva zo dňa 01.06.2006 bola uzavretá medzi osobou, ktorá v rámci svojej podnikateľskej činnosti v čase uzavretia zmluvy poskytovala úvery, a fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý úver na iný účel ako je výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Žalobkyňa mala v zmysle ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch v danom právnom vzťahu postavenie spotrebiteľa a z titulu tohto postavenia požívala zákonom poskytnutú všeobecnú ochranu.

Dotknutá zmluva zjavne podliehala režimu zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj v ňom formulovanému ustanoveniu § 4 ods. 2 písm. g), ktoré bolo pre posúdenie veci kľúčové.

Pokiaľ ide o námietky odvolateľa, ktorý nesúhlasil s posúdením jeho námietky premlčania okresným súdom, k uvedenému odvolací súd poukazuje na podrobnú, logickú a vyčerpávajúcu argumentáciu obsiahnutú v napadnutom rozsudku, Okresný súd správne a v súlade s ustálenou judikatúrou uzavrel, že pri hodnotení počiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby bolo nevyhnutné vychádzať z reálneho momentu, kedy sa mala žalobkyňa dozvedieť o tom, že sa žalovaný na jej úkor obohatil. K tejto otázke už zaujali stanovisko slovenské súdy vo viacerých rozhodnutiach, od ktorého nebol dôvod sa akokoľvek odchyliť (napr. Najvyšší súd SR v rozhodnutí 5Cdo/121/2009, Ústavný súd SR v rozhodnutí III. ÚS 413/2013). Obdobne vo vzťahu k otázke, či malo byť v danom prípade bezdôvodné obohatenie získané úmyselne, okresný súd správne ustálil, že dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti uvádzať v zmluvách o spotrebiteľských úveroch výšku ročnej percentuálnej miery nákladov nemožno hodnotiť inak ako cielené a úmyselné konanie veriteľa.

Vyššie uvedenému posúdeniu práv a povinností účastníkov nebráni ustanovenie § 61 Exekučného poriadku, ktoré svojou úpravou zákazu restitutio in integrum v exekučnom konaní sleduje iný účel a prioritizuje zásadne ochranu dobromyseľnosti tretej osoby, napr. vydražiteľa a nemôže sa dotýkať hmotnoprávných vzťahov vzniknutých z bezdôvodného obohatenia, pre vznik ktorého je bez významu, či bolo plnené dobrovoľne alebo na základe núteného výkonu rozhodnutia.

K bezdôvodnému obohateniu došlo na strane žalovaného z dôvodu plnenia žalobkyňou, ktoré nemalo právny základ - v exekučnom konaní sa vymáhali sumy nad rámec jej hmotnoprávnej povinnosti, pretože v rozhodcovskom konaní bolo žalovanému priznané plnenie bez ohľadu na fakt, že dotknutý úver sa považoval za bezúročný a bez poplatkov. Exekučný titul na podklade ktorého prebiehal výkon rozhodnutia proti žalobkyni mal pritom charakter paaktu, pretože bol vydaný podľa neplatnej rozhodcovskej doložky, čo konštatoval aj vo veci konajúci exekučný súd v zastavujúcom uznesení zo dňa 11.06.2012 sp. zn. 3Er 1508/2007 potvrdeným uznesením Krajského súdu v Žiline sp.zn. 5CoE 48/2012 zo dňa 28.09.2012.

„V prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať, pokiaľ to právna úprava nevyklučuje. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal, tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku rei iudicata.“ (Uznesenie Najvyššieho súdu SR 6MCdo/9/2012 zo dňa 16.1.2013)

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. (v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.), podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, ktorej krajský súd priznal náhradu trov druhostupňového konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 99,68 Eur za 1 úkon právnej služby -

vyjadrenie k odvolaniu 91,29 Eur účtovaný podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ku ktorému mu prináleží 1x režijný paušál v sume 8,39 Eur, účtovaný podľa § 16 ods. 3 cit. vyhl.

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.